

ศาสตร์พระราชา : หลักปรัชญาเพื่อการพัฒนาขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กับวิธีการพัฒนามหาวิทยาลัยสงฆ์ในยุคไทยแลนด์ 4.0

โดย ดร. ทรงศักดิ์ พรหมดี*

ความนำ

สืบเนื่องจากการประชุมสัมมนาโครงการเสริมสร้างพัฒนาอาจารย์ประจำปี 2560 เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2560 ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ โรงแรมลานนาพาเลส ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา โดยมีพระครูวุฒิศรธมาภิวังษ์ (ผศ.ดร.) รองอธิการบดี เป็นประธานในการเป็นโครงการฯ และ ผศ.ดร. ตระกูล ชำนาญ ผู้ช่วยอธิการบดี เป็นผู้กล่าวรายงานโครงการฯ ซึ่งมีผู้บริหารและบุคลากรสายอาจารย์ร่วมกันประชุมและสัมมนาในครั้งนี้ จำนวน 70 ท่าน

ไฮไลท์ที่ผู้เขียนได้ขึ้นหัวข้อเรื่องว่า **ศาสตร์พระราชา : หลักปรัชญาเพื่อการพัฒนาขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2560-2579) กับวิธีการพัฒนามหาวิทยาลัยสงฆ์ ในยุคไทยแลนด์ 4.0** เกิดจากแรงบันดาลใจและการสัมมนาที่ตนในครั้งนี้ ที่ได้เรียนเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหาร ในการให้ความรู้ด้าน **”กฎหมาย (ปบช) ใหม่ที่บุคลากรในมหาวิทยาลัยควรทราบ ”** กับการบริหารงานที่บุคลากรในมหาวิทยาลัยในฐานะเป็นหน่วยงานภาครัฐ โดยได้รับเกียรติอย่างสูงจากท่าน **อมรพันธ์ นิมนันท์** ประธานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติชอบ จังหวัดเชียงใหม่ อดีต ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ เป็นวิทยากรในการให้ความรู้ แก่ผู้เข้าร่วมโครงการในครั้งนี้ ประเด็นสำคัญที่ท่านวิทยากรได้กล่าวถึง... สรุปประเด็นสำคัญที่กล่าวถึง เช่น ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน การที่ประเทศไทยต้องเจอปัญหาการทุจริตซึ่งเป็นปัญหาร้ายแรง กัดกร่อน รากเหง้า การพัฒนาประเทศมาหลายสิบปี ประเทศไทย ยต้องสูญเสียงบประมาณจากการทุจริตมากกว่าสามแสนล้านบาท จึงทำให้เสียโอกาสที่จะนำไปสู่การพัฒนาด้าน

*อาจารย์ประจำ คณะศาสนาและปรัชญา สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา E-mail : Promdee1979@hotmail.com

การศึกษา ด้านสาธารณสุข และด้านคมนาคมในถิ่นทุรกันดารหลายแห่ง จากผลการสำรวจการทุจริตคอร์ปชั่นของหน่วยงาน การต่อต้านการทุจริตคอร์ปชั่นสากล IAC (International Anti-Corruption) พบว่าประเทศไทยมีคะแนนอยู่ในอันดับตัวเลขการทุจริตที่สูงมาก หากเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มอาเซียน 10 ประเทศ ปรากฏว่าไทยอยู่ในอันดับที่ 5 ของความโปร่งใส ซึ่งมีสิงคโปร์ เป็นประเทศที่มีการทุจริตคอร์ปชั่นน้อยที่สุดได้อันดับที่ 1 มาหลายปี (สถิติปี: 2558-2560) ดังนั้น บุคลากรในมหาวิทยาลัยควรตระหนักและควรเพิ่มองค์ความรู้ และพิชภัยของ การทุจริต คอร์ปชั่นให้กับนักศึกษา เพื่อจะได้ไปถ่ายทอดสู่ชุมชน โดยหัวใจสำคัญคือ การตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในสังคม CSR (Corporate Social Responsibility) โดยทำนุวิทยาการได้นำเสนอ ทางแก้ไขให้ประเทศไทยควรแก้ปัญหาการทุจริตคอร์ปชั่น โดยการ น้อมนำพระราชดำริปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นั่นก็คือ **“ศาสตร์พระราชา”** มาเป็นแผนยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน ซึ่งมีอยู่ในหลักธรรมาภิบาลสากล และรัฐบาลปัจจุบันก็ยังมีแนวทางในการสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศชาติ 20 ปี (2560-2579) โดยตั้งคณะ อนุกรรมการขับเคลื่อนสืบสานศาสตร์พระราชา โดยมีนายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ เป็นประธานกรรมการ จากสมาชิก สปท (สมาชิกขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) ทั้งหมด 4 คณะ ในปัจจุบัน..เป็นต้น

ดังนั้น จากประเด็นที่สำคัญที่ผู้เขียนได้เรียบเรียงสาระสำคัญของท่าน อมรพันธ์ นิมานันท์ ผู้มีความรู้และ เชี่ยวชาญด้านการบริหารการปกครอง ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดหลายจังหวัด ซึ่งได้เน้นถึงการทำความดีเพื่อพ่อหลวง โดยการมีจิตสำนึกรักผืนแผ่นดินเกิด โดยการไม่ ทุจริตคอร์ปชั่น นี้ จึงเป็นบท สะท้อนให้เห็นโครงสร้างที่ภาครัฐได้มีแนวทางและทิศทางการบริหารจากระดับบน สู่ระดับกลาง และระดับล่าง ที่จะวางหัวใจหลักของการพัฒนาประเทศจากนี้เป็นต้นไป นั่นก็คือ **ควรน้อมนำ “ศาสตร์พระราชา”** มาเป็นหัวใจ และกลไกหลักของการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนในอีก 20 ปีข้างหน้า การขับเคลื่อนขององค์กรภาครัฐและเอกชนจะต้องทราบและตระหนักถึงความสำคัญของคำว่า **“ศาสตร์พระราชา”** ซึ่งจะเป็นรากแก้วของความเป็นไทยและหัวใจการพัฒนาที่ยั่งยืนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ต่อไป

กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์
“ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน
เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนา
ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”
 นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข
 และตอบสนองต่อการบรรลุ
 ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนา
คุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูงเป็น
ประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของ
คนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและ
เป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ใน
ระบบเศรษฐกิจ

จากภาพบรรยาย เรื่อง ทิศทางการพัฒนาประเทศไทยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 โดย คุณมานันท์ – รองเลขา สปท.

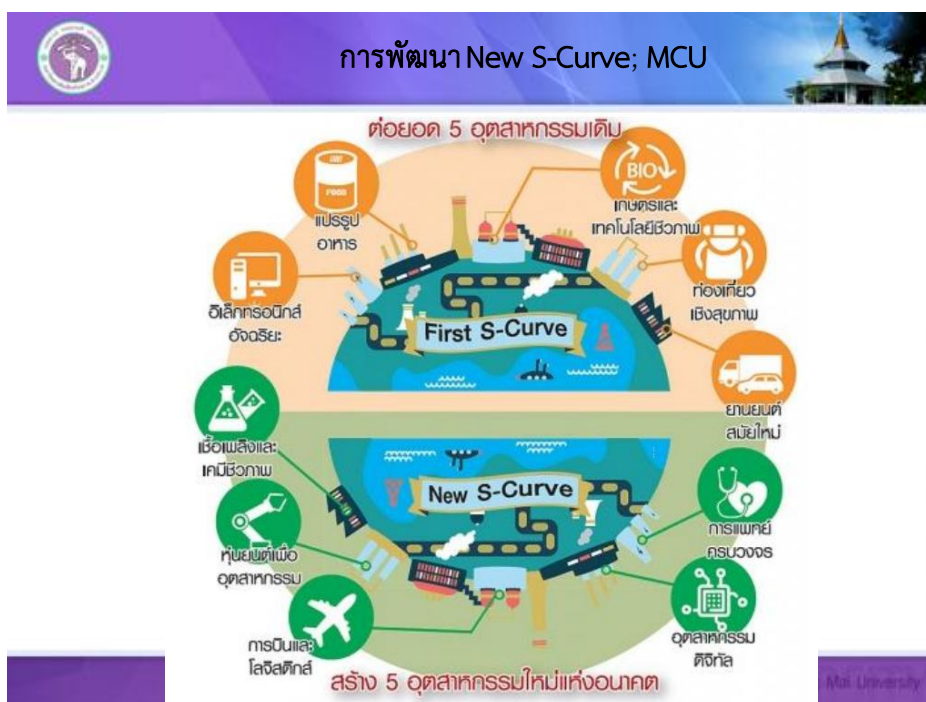
การสัมมนาทัศน์ในภาคบ่าย เรื่องแผนการพัฒนาคณาจารย์ของมหาวิทยาลัย โดย **ผศ.สุริวัตร จันโสภณ** รองอธิการบดีฝ่ายแผนและพัฒนา ท่านวิทยากรเป็นผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ความเข้มข้นของทิศทางและแนวทางของแผนการพัฒนาคณาจารย์ ในมหาวิทยาลัยสงฆ์ นั้น ถือว่ามีความพิเศษเฉพาะทาง ประเด็นสำคัญ... สรุปได้ดังนี้ เช่น **การเน้นที่บุคลากรต้องทราบและตระหนัก อยู่เสมอว่า มหาวิทยาลัยสงฆ์เป็นสถาบันที่ทรงคุณค่า พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้ตั้งวิทยาลัยขึ้นในบริเวณ วัดบวรนิเวศวิหาร พระราชทานนามว่า “มหามกุฏราชวิทยาลัย”** เพื่อเป็นที่ศึกษาเล่าเรียนของพระภิกษุสามเณร ทรงอุทิศพระราชทรัพย์บำรุงประจำปีและก่อสร้าง สถานศึกษาของวิทยาลัยแห่งนี้ จนนำมาสู่การเป็น มหามกุฏราชวิทยาลัย (มจร) ซึ่งเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ มีสถานะเป็นนิติบุคคล มี พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยประกาศใช้ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2540 รัฐบาลพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ คณะกรรมาธิการได้เสนอร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรและได้ผ่านการ พิจารณา โดยรัฐสภามีมติเห็นชอบให้เรียก สถานศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ว่า “มหามกุฏราชวิทยาลัย” และ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงลงพระปรมาภิไธย เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2540 ประกาศในพระราชกฤษฎีกา เล่มที่ 114 ตอนที่ 51 ก ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2540 ถึงปัจจุบัน ถือว่าครบรอบ 20 ปี ในการบริหารงานในฐานะเป็นหน่วยงานภาครัฐ และครบรอบ 121 ปีของการก่อตั้ง นับจากปีพุทธศักราช 2436 ก็เป็นอันถึงจุดปลายทาง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยเป็นนิติบุคคล (มาตรา 6) โดยมีวัตถุประสงค์ **เพื่อให้การศึกษา วิจัยส่งเสริมและให้บริการทางวิชาการ พระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ รวมทั้งการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (มาตรา 6) และ** เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐในส่วนของการกำกับดูแลนั้น “รัฐมนตรี (กระทรวงศึกษาธิการ) มีอำนาจและหน้าที่กำกับดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดใน มาตรา 6 และให้สอดคล้องกับ นโยบายรัฐบาล (มาตรา 48)”ความเปลี่ยนแปลงหลายอย่างที่เกิดขึ้น ในฐานะผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งนี้ ท่านจึงได้สรุปเป็นแผนและนโยบายการบริหารมหาวิทยาลัย โดยมุ่งเน้นไปที่กลไกหลักที่สำคัญ นั่นคือตัวบุคลากรทั้งสาย T (teacher) สาย S (service) และ สาย W (worker) ซึ่งถือเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ต้องมีการปรับวิสัยทัศน์ในฐานะที่เป็นหน่วยงานภาครัฐ และกำลังเข้าสู่ยุคการปฏิรูปประเทศครั้งใหญ่ หรือที่เรียกว่ายุคไทยแลนด์ 4.0 ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ต้องสร้าง แนวทางการบริหารยุคใหม่ (**การบริหาร New S-Curve : MBU**) ขึ้นมาเพื่อรองรับแผนการบริหารการพัฒนามหาวิทยาลัยในยุคการปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบัน เพราะวงรอบของการบริหารการพัฒนามหาวิทยาลัยแบบเดิมอาจไม่ทันต่อยุคสมัยในปัจจุบัน..เป็นต้น

ช่วงสุดท้ายสัมมนาทัศน์บทสรุป โดยการร่วมรับฟังเสวนาแลกเปลี่ยน ซึ่งได้รับเกียรติจากรองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษาและกิจการพิเศษ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ **รศ.นายแพทย์อำนาจ อยู่สุข** ในหัวข้อ “**การบริหารมหาวิทยาลัยในยุคการแข่งขันไร้พรมแดน**” จากการสัมมนาแลกเปลี่ยนได้ประเด็น

สำคัญคือ...ท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก มหาวิทยาลัยต้องปรับตัวให้เป็นผู้นำ ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น รู้เท่าทันกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมโลก และก้าวนำไปในเชิงรุก นั่นคือ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยต้องช่วยกันขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยให้ก้าวไปข้างหน้า เมื่อการเปลี่ยนแปลงใน มหาวิทยาลัยในยุคไทยแลนด์ 4.0 ควรต้องปรับตัว ดังนี้

1. **การปรับเปลี่ยนตัวเองเพื่อสร้างโอกาส** หมายถึง โลกก้าวหน้ามากขึ้น ดังนั้น การจัดการศึกษาต้องเปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ใหม่ ๆ และพัฒนาทักษะและความเชี่ยวชาญให้แก่ตนเองมากขึ้น เข้าถึงเทคโนโลยีมากขึ้น
2. **กำหนดนโยบายเชิงรุก** หมายถึง การจงใจให้คนเก่งเข้ามาในมหาวิทยาลัย มากขึ้นสามารถดึงดูดบุคลากร และนักเรียนที่มีคุณภาพ จากทั่วโลกได้
3. **ผู้บริหารต้องยึดผลประโยชน์ของมหาวิทยาลัยเป็นหลัก** หมายถึง ผู้บริหารควร ใช้คนที่เก่งที่สุดในแต่ละงาน เพื่อสร้างผลงานที่ดีที่สุด มีวิสัยทัศน์ สื่อสารวิสัยทัศน์แก่คนในองค์กรให้เข้าใจเป้าหมาย และลำดับความสำคัญของแต่ละกิจกรรมที่ดำเนินการ
4. **มีระบบบริหารที่มีประสิทธิภาพ** หมายถึง การบริการที่มีความยืดหยุ่นและให้อำนาจการตัดสินใจให้แก่หน่วยงาน โดยแต่ละส่วนงานจะต้องรับผิดชอบ และเผยแพร่ผลงานของส่วนงานให้ประชาคมทราบในทุกปี
5. **การบริหารทรัพย์สินให้เกิดผลสูงสุด** หมายถึง การมีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการทรัพย์สิน มีการจัดสิทธิบัตรทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อสร้างระบบ Holding Company และ มีการจัดตั้งกองทุนพัฒนา (Endowment Fund)
6. **การแสวงหาเอกลักษณ์ที่เป็นจุดเด่นของมหาวิทยาลัย** หมายถึง การมองหาจุดเด่นของตัวเองเพื่อพัฒนาไปสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยเฉพาะทาง

ดังนั้น ผู้เขียนจึงสรุปประเด็นสำคัญจากการสัมภาษณ์ และได้รับฟังการ เสวนาจากวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านครั้งนี้ว่า...มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ในฐานะเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐและยังอยู่ภายใต้การเป็นภาคี เครือข่ายสถาบันอุดมศึกษา ของรัฐและเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ 12 สถาบัน เมื่อมองถึงศักยภาพและประสิทธิภาพของการพัฒนาภายใต้พันธ ะกิจและวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย คงต้องจัดว่าเป็นองกรณ์ของรัฐที่ได้ประสิทธิผลในด้านกา รเป็นมหาวิทยาลัย เฉพาะทาง ซึ่งมีจุดเด่น ในเรื่องการ พัฒนาให้เป็นมหาวิทยาลัย ศีลธรรม แห่งชุมชน และเป็นสถาบันการศึกษาเพื่อขยายโอกาสให้แก่เยาวชนในชุมชนที่ห่างไกลและสร้างทางเลือกด้านการศึกษาให้แก่ภูมิภาคและสังคม นอกจากนี้พันธ ะกิจหลักในฐานะเป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์ จึงต้องรักษาและทำนุบำรุง วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมให้มีความเจริญรุ่งเรือง ด้านพระพุทธศาสนา ตามพระราชปณิธานขององค์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ที่พระองค์ทรงเป็นผู้ก่อตั้งสถาบันแห่งนี้ โดยน้อมนำพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ พร ะผู้สถิตในดวงใจของปวงชนชาวไทยทั้งชาติ และสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ด้วยการน้อมนำเอาองค์ความรู้เรื่อง “ศาสตร์พระราชา ” มาปรับเป็นแผนนโยบายและ ยุทธศาสตร์การบริหารพัฒนาทุกด้านของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ต่อไป

บทสรุป ศาสตร์พระราชาคืออะไร

คำสำคัญ : ศาสตร์พระราชา หมายถึง โครงการพระราชดำริ ที่มีองค์ความรู้อยู่ใน ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือจำเป็นวลีสั้นๆ คือ “สิ่งที่พอคิด กิจที่พอทำ คำที่พอสอน พรที่พอให้” มูลนิธิปิดทองหลังพระกล่าวถึง พระราชดำริไร้พรมแดน ที่ปกแผ่ไปทั่วโลก ทรงเป็นต้นแบบในการเป็นพระบรมครูของแผ่นดิน เป็นต้น ซึ่งในขณะที่ผู้เขียนได้ศึกษาข้อมูลเรื่องนี้ คณะกรรมการ สปท ก็กำลังประชุมขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดเป็นรูปธรรมและการดำเนินการไปสู่แผนยุทธศาสตร์ชาติต่อไป ซึ่งจากข้อมูลที่พบได้แก่ ภาณูมาศ ทักษณา อ่างถึงบทความของ คุณสุทธิชัย หยุ่น ที่เขียนถึง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2559 โดยมีคำในวงเล็บว่า “ศาสตร์พระราชา” ของขวัญจากไทยแด่โลก อันไม่ยั้งยืน ปรากฏว่า มีคำถามจากผู้อ่านหลายท่าน ที่ยังไม่คุ้นเคยกับคำว่า ศาสตร์พระราชา และขอให้ช่วยหาข้อมูลมาอธิบาย เพื่อจะได้เข้าใจตรงกัน ซึ่งท่านก็ได้ยอมรับว่า เพิ่งเคยได้ยินคำนี้ ในช่วงที่เดินทางไปสังเกตการณ์การฝึกอบรมผู้นำแห่งยุคเพื่อความสุขที่ยั่งยืนของ มูลนิธิบุคคลพอเพียง เช่นกัน แต่ยังไม่เข้าใจลึกซึ้งนัก จากคำถามนั้นทำให้ ท่านตั้งใจว่า จะต้องแสวงหาคำตอบให้ได้ว่า ศาสตร์พระราชาคืออะไร เพราะเคยได้ยินมาแล้วว่าที่มนุษย์จะการพัฒนาได้นั้น ต้องอาศัยความรู้จาก 3 ศาสตร์ คือ ศาสตร์ชาวบ้าน ศาสตร์สากล และ ศาสตร์พระราชา 2 ศาสตร์แรก ทุกคนคงทราบดีว่า ศาสตร์ชาวบ้านคือความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ศาสตร์สากลคือความรู้ที่เราเรียนจากตำรา แต่ศาสตร์พระราชาน้อยคนที่จะรู้ “ศาสตร์พระราชา” คือ โครงการตามพระราชดำริ ที่มีองค์ความรู้อยู่ใน ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นั่นเอง (ที่มา: เว็บบล็อก, ออนไลน์ สืบค้นเมื่อ 12/6/60)

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงมีพระราชดำรัส เมื่อปี 2554 ความว่า “เป้าหมายในการพัฒนาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวคือ การพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ ของคน โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ให้คนมีความสุข โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ให้คนมีความสุข โดยต้องคำนึงเรื่องสภาพภูมิศาสตร์ ความเชื่อทางศาสนา เชื้อชาติ และภูมิหลัง างเศรษฐกิจ สังคม แม้ว่าวิธีการพัฒนามีหลากหลาย แต่ที่สำคัญคือนักพัฒนาจะต้องมีความรัก ความห่วงใย ความรับผิดชอบ และการเคารพใน

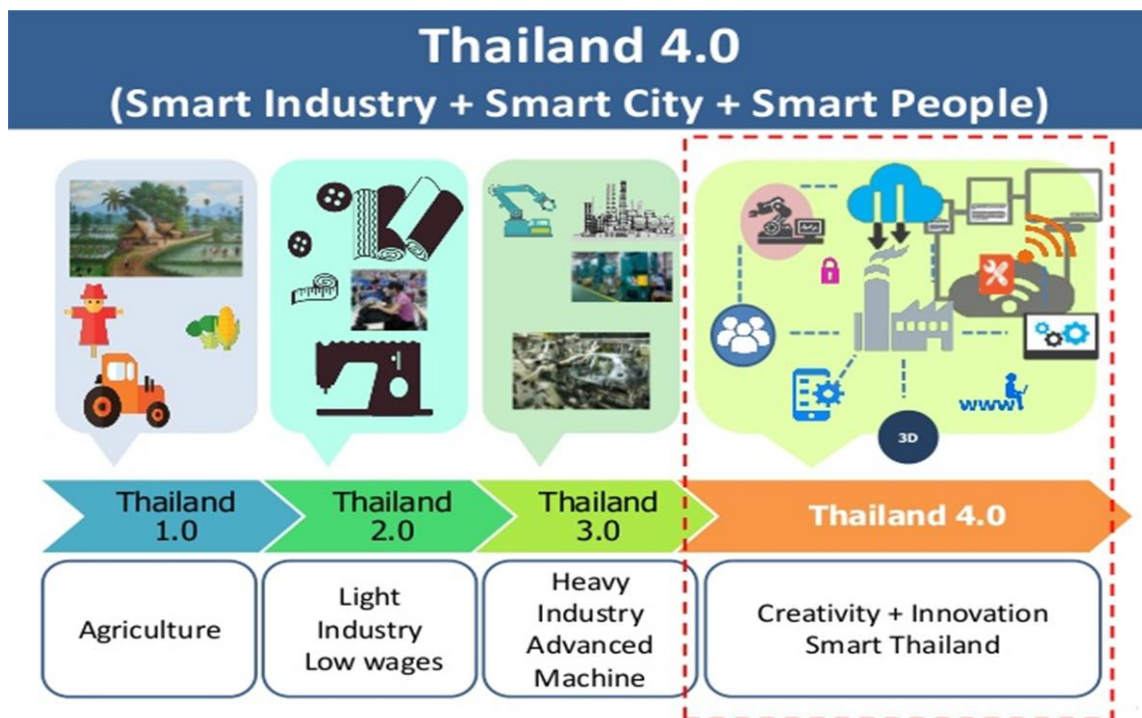
เพื่อนมนุษย์ จะเห็นได้ว่า การพัฒนาเกี่ยวกับมนุษย์ชาติ และเป็นเรื่องของจิตใจ ” ซึ่งต่อมา “ฯพณฯ” ท่านพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้กล่าวในรายการ “ศาสตร์พระราชาสู่การปฏิบัติอย่างยั่งยืน” ออกอากาศทางโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย วันศุกร์ที่ 28 ตุลาคม 2559 เวลา ความตอนหนึ่งว่า... ในการพัฒนาเศรษฐกิจสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 รวมทั้งการพัฒนาประเทศเพื่อก้าวเข้าสู่สังคมโลกทั้งในระดับภูมิภาค และในระดับโลก เพื่อน้อมนำพระพระดำรัสขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชที่ให้ “ประชาชนเป็นศูนย์กลาง” ของการพัฒนาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งในพื้นที่ประชาชนมีส่วนร่วมและได้ประโยชน์จากการพัฒนาอย่างแท้จริงให้ มีความอยู่ดี กินดี รัฐบาล “ฯพณฯ” พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีได้เชื่อมโยง “ศาสตร์พระราชาสู่การปฏิบัติอย่างยั่งยืน” ในเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (SEP-Sufficiency Economy Philosophy) กับ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs-Sustainable Development Goals)

นอกจากนั้น “ฯพณฯ” ท่าน พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรียังได้กล่าวในรายการ “ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน” ซึ่งได้ออกอากาศทางโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย เมื่อวันศุกร์ที่ 19 พฤษภาคม 2560 เวลา 20.15 น. ความตอนหนึ่งว่า ... “ด้วยพระอัจฉริยภาพและพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลปัจจุบัน ที่ได้ทรงมอบพระบรมราโชบายด้านการศึกษานองคมนตรี ใจความตอนหนึ่งว่า “...ให้แนะนำมหาวิทยาลัยราชภัฏให้ทำงานให้เข้าเป้าในการยกระดับการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่นในท้องถิ่น ...” แสดงให้เห็นชัด เจนว่า ตลอดระยะเวลา กว่า 30 ปี ที่พระองค์ท่านเสด็จพระราชทานปริญญาบัตรให้กับบัณฑิต ตมมหาวิทยาลัยราชภัฏนั้น ทรงสนพระทัยระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษาอันเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความมั่นคงให้กับประเทศ โดยทอดพระเนตรเห็นถึงศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษาเป็นอย่างดี และทรงเข้าพ ระทัยอย่างลึกซึ้ง ถึงแก่นแท้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เป็นแหล่งผลิตครูที่มีคุณภาพ เป็นแหล่งความรู้วิชาการและเป็นปราชญ์แห่งการพัฒนาท้องถิ่น ที่จะสามารถเข้าถึงต้นตอแห่งปัญหา ของพสกนิกรของพระองค์ในแต่ละท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ตลอดจนมีความรักชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์...” เป็นต้น (ที่มา: เว็บไซต์สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงวอชิงตัน , สืบค้นเมื่อวันที่ 12/6/60, ออนไลน์)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

ดังนั้น ศาสตร์พระราชา : หลักปรัชญาเพื่อการพัฒนาขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กับวิถีการพัฒนามหาวิทยาลัยสงฆ์ ในยุคไทยแลนด์ 4.0 สรุปได้ว่า “สิ่งที่พ่อคิด กิจที่พ่อทำ คำที่พ่อสอน พรที่พ่อให้” พระราชดำริไว้พรหมแดน ที่ปกแผ่ไปทั่วโลก ทรงเป็นต้นแบบในการเป็นพระบรมครูของแผ่นดิน (มูลนิธิปิดทองหลังพระ) หากสรุปประเด็นสำคัญทั้งหมด จากการสัมมนาทัศน์ และการเขียนบทความในครั้งนี้ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ในฐานะเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐและยังอยู่ภายใต้การเป็นภาคีเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อมองถึงศักยภาพและประสิทธิภาพของการพัฒนาภายใต้ นโยบาย พันธกิจและวิสัยทัศน์ ของมหาวิทยาลัย คงต้องจัดว่าเป็นองการณ์ของรัฐที่ได้ประสิทธิผลในด้าน การเป็นมหาวิทยาลัยเฉพาะทาง ซึ่งมีจุดเด่นในเรื่องการพัฒนาให้เป็นมหาวิทยาลัยแห่งชุมชน เพื่อขยายโอกาส และทางเลือกด้านการศึกษาในระดับอุดมศึกษา นอกจากนั้นพันธกิจหลักในฐานะเป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์ จึงต้องรักษาและทำนุบำรุง ศิลปะศาสนาและวัฒนธรรมให้มีความเจริญรุ่งเรืองในด้านพระพุทธศาสนา ตามพระราชปณิธานขององค์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่พระองค์ท่านทรงเป็นผู้ก่อตั้งสถาบันแห่งนี้ และน้อมนำพระราชดำริปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในองค์ความรู้เรื่อง “ศาสตร์พระราชา” เพื่อน้อมนำมาเป็นแผนและยุทธศาสตร์การบริหารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมในวิถีชุมชน ที่มักเรียกว่า การบริหารการพัฒนาแบบ 3 ประสานคือ บ้าน วัด และโรงเรียน ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์ในเขตภาคเหนือตอนบน ภายใต้ยุคไทยแลนด์ 4.0 เพื่อการพัฒนาวิถีไทยที่ยั่งยืน สืบไป

เอกสารอ้างอิง

1) หนังสือทั่วไป

วีรยุทธ สุวรรณทิพย์. (2553). "ศาสตร์พระราชา"แนวคิด ภูมิปัญญา นำสู่การปฏิบัติ เพื่อทำคนให้เป็นคน .
 อธิการวิทยาลัยการจัดการ ม. มหิดล กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิง

คุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน).
 กมล ภู่งประเสริฐ. (2549). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : ทิปส์พับบลิกเคชั่น.
 สมศักดิ์ คงเที่ยง. (ม.ป.ป.). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา เทคนิคการบริหารจัดการศึกษายุคใหม่*.

2) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานวิจัย

จันจิรา อินตะเสาร์ . (2550). *การบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่* .
 วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
 ม่อนถิ่น นพคุณ. (2551). *การพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาคุรุ -
 แม่่นาจร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ,
 บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

2) บทความจากเว็บไซต์ (Web Site)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา (ออนไลน์) . *หน้าหลักเว็บไซต์ มมร ล้านนา*. สืบค้น
 5 มิถุนายน 2560, เข้าถึงได้จาก <http://www.lanna.mbu.ac.th/>
 ระดมพล ช่วยชูชาติ . (2558). *ทฤษฎีการบริหาร*. สืบค้นเมื่อ 26 สิงหาคม 2558, เข้าถึงได้จาก
http://www.radompon.com/weblog/?page_id=115
 สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงวอชิงตัน (2560), “*ศาสตร์พระราชา*”, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน
 2560, เข้าถึงได้จาก <http://thaiembdc.org/th/2017/05/19/nbpm-may-19-2017/> สืบ
 Chaoprayanews (2560), *ศาสตร์พระราชากับการพัฒนาที่ยั่งยืน* สืบค้นเมื่อ 12 มิถุนายน 2560,
 เข้าถึงได้จาก <http://chaoprayanews.com/blog/thaiflag>)